

СЛОВООБРАЗОВАТЕЛНИ МОДЕЛИ, ПО КОИТО ВЪЗНИКВАТ ДВОИЧНИТЕ ИМЕНА В БЪЛГАРСКИ ЕЗИК С ОСНОВИ С ГРЪЦКИ ПРОИЗХОД

Наталия СОТИРОВА

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград

E-mail: natalia.sotirova@abv.bg

WORD-FORMATIVE PATTERNS THAT GENERATE THE PAIR NOUNS IN BULGARIAN WITH STEMS OF GREEK ORIGIN

Nataliya SOTIROVA

South-West University „Neofit Rilski“, Blagoevgrad

E-mail: natalia.sotirova@abv.bg

ABSTRACT: The research studies the word-formative patterns that generate the pair nouns with stems of Greek origin within the category of Nomina Mota. The material has been excerpted from various Bulgarian etymological dictionaries, as well as from research works devoted to Greek loanwords in Bulgarian. With regard to methodology, the paper is based on a complex method combining the theoretical synchronic formulations of the Czech linguist M. Dokulil and the diachronic ones of the etymological-historical method.

KEYWORDS: Bulgarian-Greek hybrids, Nomina Mota, complex method.

Влиянието на гръцкия език върху българския е доста старо и продължително. Както посочва К. Мирчев (1978), то се е отразило предимно върху лексикалната система, въпреки възможностите, които са предоставяли и други езикови равнища.

Като естествен резултат от многовековния непосредствен контакт между двете народности в българския език навлизат значителен брой гръцки лексикални елементи. И въпреки че големият корпус от гръцки заемки в българския език отдавна привлича вниманието на български и чужди езиковеди, въпросът за отделянето на хибридите в специална категория досега не е изследван и в повечето случаи те се разглеждат недиференцирано като заемки, без да се отчита новият им статус в лексикалната система.

След фонетичната и морфологичната им адаптация, т. е. след приобщаването им към българската граматична система, гръцките заемки продължават да бъдат подлагани на асимилиране. Станали част от българската лексикална система, те започват да участват в словообразователните процеси на българския език, като се превръщат в произвеждащи основи, свързващи се с домашни словообразователни форманти. Така възникват хибридите и се поставя началото на разглеждането на проблемите на хибридно словообразуване (Кювлиева, 1980, с. 87).

В тази работа се представят словообразователните модели, по които се образуват двоичните имена, като част от по-обхватно изследване, посветено на българо-гръцките хибриди, в което те се разглеждат в два плана: а) синхронен – като част от съвременната българска лексикална система, тъй като са образувани в резултат от адаптацията и асимилицията на гръцките заемки в български, и б) в диахронен план – при търсене на гръцката основа. Самият факт, че активно участват в българските словотворчески процеси и получават български суфикси, вече показва, че гърцизмите са трайно навлезли в българския език, адаптирали са се, а някои от тях дори не се чувстват като чуждици. Включването им в българската словообразователна и лексикална система е показател за тяхната крайна степен на асимилиция в българския, а новите им производни се подлагат под действието на синхронното словообразуване, защото придобиват вторична прозрачност поради широката си връзка с други думи, имащи същия корен. Редица от тях формират много големи словообразователни гнезда с

помощта също на много български суфикси. Според Докулил (1962), именно „мотивацията и в други думи, идващи от корена, е условие за синхронния подход“ (1962, р. 208–210).

Съществителните имена, с които се назовават живите същества, в повечето случаи образуват родови двойки, т. е. в ономаσιολογично отношение словообразователната категория *Двоични имена* се изгражда въз основа на идеята за биологичния род. Родовите двойки могат да бъдат лексикални и словообразователни. Предмет на анализ тук са двойките, чието именуване има словообразователен характер (Кочев, Домусчиева, 1997–1998, с. 46). При тях обличията за женски род се различават от маскулинните само с модификационното си значение, като имат същата ономаσιολογична характеристика.

Женсколичните формации се образуват: 1) с прибавянето на суфикси директно към формите за мъжки род, които се включват изцяло в производната основа; 2) без посредничеството на суфиксите за мъжки род, а в успоредица с тях (Холиолчев, 1962; Кочев, 1972; Тетовска-Троева, 1986 и др.) По класификацията на Перчеклийски (2008) формациите от този вид се наричат „чисти словообразователни формации“. В този случай е налице неутрална основа, еднакво ориентирана както към мъжките, така и към женските образувания (Кочев, Домусчиева, 1997–1998, с. 51).

1. Модел, в който основен член е названието за мъжка битност.

При разглежданите българо-гръцки хибриди, образувани по първия словообразователен модел, мъжкото име се превръща в основа, към която се присъединява феминалният формант. При този тип *лексико-хибридни корелати* формите за *мъжки род*, които са просто *адаптирани гръцки заемки* (*δάσκαλ*, срв. гр. δάσκαλος – *учител*), се включват изцяло в производната основа (*δάσκαλ* – *δάσκαλκα*). Получените женски формации носят лексикалното и стилистично значение на произвеждащите мъжки имена, но се отличават от тях с модификационното си значение (Радева, 1991, с. 152).

Словообразователните форманти, с които се образуват лексико-хибридните корелационни двойки, са:

а) **-ø//и́ня:** *μονὰχ* – *монах̀и́ня*, срв. гр. μονάχος – *монах*.

б) **-ø//и́ца:**

- *δάσκαλ* – *δάσκαлица*, срв. гр. δάσκαλος – *учител*;
- *δίαβoλ* – *д̀я̀во̀ли́ца*, срв. гр. διάβολος – *дявол, клеветник*;
- *ερετίκ* – *ερετίца*, срв. гр. αιρετικός – *еретик*;
- *καλύγερ* – *ка̀лу̀гери́ца*, срв. гр. καλόγερος – *калугер*;
- *κλισάρ* – *клиса̀ри́ца*, срв. гр. εκκλησιάρχης – *ц̀р̀ковен слуга*;
- *κορέш* – *ко̀ре́ш(н)и́ца*, срв. гр. κόρος / κόρη – *д̀ъ̀щеря*.

в) **-ø (-и́н)//-ка** (Тук са изброени и случаите, при които маскулинните названия имат две форми, едната от които е образувана със суфикса за единичност *-ин*, който е тавтологичен, т. е. само разширява формата на думата, без да привнася нищо ново в смислово отношение.):

- *αρβανὰς(и́н)* – *арба̀на̀ска*, срв. гр. αρβανός – *албанец*;
- *αργάт(и́н)* – *арга̀тка*, срв. гр. εργάτης – *работник*;
- *δάσκαλ* – *δάσκαλκα*, срв. гр. δάσκαλος – *учител*;
- *εβρέи́н* – *евре́йка*, срв. гр. Εβραίος – *евреин*;
- *ερετίκ* – *ερετίчка*, срв. гр. αιρετικός – *еретик*;
- *ιγύμεν* – *игу́менка*, срв. гр. ηγούμενος – *игумен*;
- *ικονόμ* – *иконόмка*, срв. гр. οικονόμος – *иконом, стопанин*;
- *καλύγερ* – *ка̀лу̀герка*, срв. гр. καλόγερος – *калугер*;
- *κλισάρ* – *клиса̀рка*, срв. гр. εκκλησιάρχης – *ц̀р̀ковен слуга*;
- *майсто́р* – *ма̀йсто̀рка*, срв. гр. μάστωρ (-ος, -ας) – *ма̀йсто̀р*;
- *пазарка́кин* – *паза̀рка̀рка* ‘този/тази, който/която обича да ходи на *пазар*’, срв. гр. παζάρι – *пазар* и εργάτης – *работник* с хаплогения, с асимилация ***n-g-m > n-k-m***.
- *πυρέт* – *п̀ере́тка*, срв. гр. υπηρέτης – *слуга*;
- *ποп* – *п̀опка*, срв. гр. παπάς – *поп*;

- *праматàр(ин)* – *праматàрка*, срв. гр. пра(γ)ματάρης – *амбулантен търговец*;
- *проксинит* – *проксинитка* 'странник – странница', срв. гр. προξενητής – *сватовник*;
- *протогèр* – *протòгерка*, срв. гр. πρωτόγερος – *глашатай, княз, кмет*;

г) **-ø//-етина:**

- *дàскал* – *даскалèтина*, срв. гр. δάσκαλος – *учител*;
- *дьявол- дяволèтина*, срв. гр. διάβολος – *дьявол, клеветник*.

2. Смесен модел

В следващите примери и маскулинните, и феминалните наименования представляват *хибридни формации*, т. е. могат да се разглеждат като образувани независимо една от друга, свързани директно с основата. Комбинациите от корелативни наставки при двоичните имена от този вид са следните:

а) **-ар (-ин)//-арка:**

- *калезмàр* – *калезмàрка* 'този/тази, който/която раздава *калезми*, покани за сватба' < *калезма*, срв. гр. κάλεσμα – *покана*;
- *калесàр* – *калесàрка* 'този/тази, който/която *калесва*, кани на сватба' < *калесам//калес(у)вам*, срв. гр. κάλεσα, аорист от κάλω – *каня*;
- *колибàр* – *колибàрка* 'този/тази, който/която живее в *колиба*' < *колиба*, срв. гр. κολύβη – *колиба*;
- *коматàр* – *коматàрка* 'този/тази, който/която яде много *комàти* хляб; *готовàн(ка)*' < *комàт*, срв. гр. κομμάτι – *къс*;
- *кромидàр* – *кромидàрка* 'този/тази, който/която продава *кромид*' < *кромид*, срв. гр. κρεμμύδι – *кромид*;
- *ливадàр* – *ливадàрка* 'този/тази, който/която работи на *ливада*' < *ливада*, срв. гр. λιβάδα – *ливада*;
- *стипцàр* – *стипцàрка* 'скъперник – скъперница', срв. гр. στύψη – *стипча*.

Тук могат да бъдат посочени и названия, които са оформени с разширения на суфиксите **-ар//арка**, напр.:

-нар//нарка: *нестинàр* – *нестинàрка*, срв. гр. εν εστία – *в огъня*;

-тар//тарка: *зиятàр* – *зиятàрка* 'този/тази, който/която проявява *зия*, завист;', < *зия* 'завист', срв. гр. ζήλεια – *ревност, злоба*.

б) **-ан//анка:** *коматàн(ин)* – *коматàна(ка)* 'готовàн (ка)' < *комàт*, срв. гр. κομμάτι – *къс*.

в) **-аи//аика:** *колибàиш* – *колибàишка* < *колиба*, срв. гр. κολύβη – *колиба*.

г) **-еи//(-й)ка:**

- *византиец* – *византийка*, срв. гр. Βυζάντιο – *Византия*;
- *гюпец* – *гюпка*, срв. гр. Αίγυπτος – *Египет*;
- *европеец* – *европейка*, срв. гр. Ευρώπη – *Европа*;
- *пàлавец* – *пàлавка* < *пàлав*, срв. гр. παλαβός – *щур, побъркан*.

д) **-(д)жйя//-(д)жййка(джика):**

- *евтинджйя* – *евтинджййка* < *евтин*, срв. гр. ευθηνός – *евтин*;
- *мàндраджйя* – *мàндраджййка* < *мàндра*, срв. гр. μάντρα – *кошара, двор*;
- *панаирджйя* – *панаирджййка* < *панайр*, срв. гр. παναγύρι – *панаир*;
- *пàнтаджйя* – *пàнтаджййка* 'този/тази, който/която гледа на *пàнти*, карти' < *пàнта* 'карта за игра', срв. гр. φάντης – *карта вале*;
- *скандалджйя* – *скандалджййка* < *скандал*, срв. гр. σκάνδαλο – *съблазън, скандал*;
- *хоратаджйя* – *хоратаджййка*, срв. гр. χωρατεύω – *шегувам се, закачам се*.

е) **-ин//ка:**

- *гюптин* – *гюпка*, срв. гр. Αίγυπτος – *Египет*;
- *християнин* – *християнка* 'последовател/последователка на „християнската“ религия', срв. гр. Χριστιανός – *християнин*.

ж) **-ник//(-н)ица:**

- *арм̀асник* – *арм̀асница* < арм̀асвам, срв. аористната основа *άρμασα* от гр. *αρμάζω* – *годя се*;
- *афор̀есник* – *афор̀есниця* ‘този, който е *афор̀есан*, отлъчен от църквата’ < афор̀есвам//афор̀есам, срв. аористната основа *αφόρισ-* на гр. *αφορίζω* – *отлъчвам*;
- *др̀умник* – *др̀умница* ‘този/тази, който/която ходи по *др̀умове*’, срв. гр. *δρόμος* – *път, шосе*;
- *кал̀есник* – *кал̀есница* ‘този/тази, който/която *кал̀есва*, кани на сватба’ < *кал̀есам//кал̀ес(у)вам* ‘*каня, викам на сватба, годееж*’ < *кал̀есвам*, срв. аористната основа *κάλεσ-* на гр. *καλώ* – *каня, викам*;
- *ку̀кулник* ‘старец’ – *ку̀кулица* ‘старица’ < *ку̀куль* ‘старец’, срв. гр. *κουκούλι* – *пашкул*;
- *маг̀есник* – *маг̀есница* < *маг̀есвам*, срв. аористната основа на гр. *μαγεύω* – *извършвам магии*;
- *неско̀п̀есник* – *неско̀п̀есница* < *ско̀п̀ос*, срв. гр. *σκοπός* – *цел, намерение*;
- *ор̀тосник* – *ор̀тосниця* < *ор̀тосвам*, срв. гр. *ὀρθωσα*, аорист от *ὀρθω* – *изправям, издигам, оправям*;
- *п̀алавник* – *п̀алавница* < *палав*, срв. гр. *παλαβός* – *цур, побъркан*;
- *пар̀ясник* – *пар̀ясниця* < *пар̀ясвам*, срв. аориста *παραιίασα* на *παραιάω* – *изоставям, напушам*;
- *петив̀ник* – *петив̀вница* ‘любим син, дъщеря’ < *петим̀исвам*, срв. гр. *πεθυμό* – *желая*;
- *ско̀п̀есник* – *ско̀п̀есница* < *ско̀п̀ос*, срв. гр. *σκοπός* – *цел, намерение*;
- *тр̀имерник* – *тр̀имерниця* ‘този/тази, който/която *тр̀им̀ири*, гладува три дни, извършва „тр̀им̀ер“’, срв. гр. *τριμερία* – *период от три дни*;
- *хал̀осник* – *хал̀осниця* < *хал̀освам*, срв. аор.к. *χαλώσω* на гр. *χαλνῶ, χαλώ* – *развалям, повреждам*.

С разширенията **-аник//-аница** са образувани формациите: *ор̀исник* – *ор̀исаница* ‘този/тази, който/която *ор̀исва*, предсказва, определя живота на някого’ < *ор̀исам//ор̀исвам*, срв. гр. аористните форми *ὀρίσα /ούρισα* на *ορίζω* – *определям*; *про̀к̀оп̀саник* – *про̀к̀оп̀саниця* < *про̀к̀оп̀сам*, срв. гр. аористна основа *-πρόκοψ-* от *πρόκοβω* (*πρόκοπτω*) – *сполучвам, напредвам, успявам*.

Разширения на суфиксите:

з) **-ко//ка:** *ко̀к̀ор̀ко* – *ко̀к̀ор̀ка* ‘този/тази, който/която се *ко̀к̀ор̀и*, гордее, перчи’ < *ко̀к̀ор̀я* (се), срв. *κοκκορεόμαι* – *перча се, ежа се*. В този пример мъжколичната наставка **-ко** се държи морфологически като от ср. р.

и) **-ист//истка:**

В двоичните облици: *еванг̀елѝст* – *еванг̀елѝстка* (срв. гр. *εὐαγγελιστής* – *евангелист*); *китарист* – *китаристка* (срв. гр. *κιθαριστής* – *китарист*) мъжколичните форми са заети в българския заедно със суфикса **-ист** след отпадане на гръцкото окончание **-ής**. Тъй като суфиксът **-ист** е утвърден в българската словообразователна система, от съвременна гледна точка корелативните двойки могат да се разгледат в рамките на смесения модел, при който е налице едновременност, а не последователност.

Сложни формации:

Мотивираната основа е двучленна, като основата, носител на субстанциално отношение, и е от гръцки произход, а процесуалната основа е българска. Рядко е налице размяна на местата в структурно отношение, срв. *хорой̀грец*, *игро̀х̀орец*.

- ач//ачка:** *хорой̀грач* – *хорой̀грачка*, срв. гр. *χορό* – *танц*;
- ец//ица:** *хорой̀грец* – *хорой̀грица*, срв. гр. *χορό* – *танц*;
- ец//ица:** *игро̀х̀орец* – *игро̀х̀орица*, срв. гр. *χορό* – *танц*;
- ец//ка:** *игро̀х̀орец* – *игро̀х̀орка* ‘този/тази, който/която обича и умее да *играе хоро*’, срв. гр. *χορό* – *танц*;
- *пиперой̀дец* – *пиперой̀дка* ‘този/тази, който/която *яде пипер*’, срв. гр. *πιπέρι* – *пипер*;

- *хоровòдец* – *хоровòдка* 'този/тази, който/която води *хорòто*', срв. гр. *χορό* – *танц* по *χορεύω* – *играя, танцувам*.

Редица формации могат да бъдат отнесени към различни словообразователни категории в зависимост от мотивиращата дума, срв. напр. *мàндраджия* 'собственик на *мàндра* за носител на субстанциално отношение, субкатегорията *Имена за изразяване на принадлежност, собственост*, но и с вършителско значение 'този, който работи в *мàндра*' < *мàндра*, срв. гр. *μάντρα* – *кошара, оградено място, двор*; *хоратаджия* 'този, който обича да *хорати*, приказва' (производител) < *хорати* 'бъбря, говоря', срв. гр. *χορᾶτεύω* – *шегувам се, закачам се* или 'този, който обича *хоратата*, приказването' (вършител) < *хората* 'шега, закачка, дума, приказка', срв. гр., мн. ч. от *χορᾶτό* – *шега*, като същото важи и за съответните женсколични формации.

За названията, образувани с наставки *-ник//-(н)ица*, също е характерна ономаσιологична многостранност на мотивацията. Освен към категорията *Nomina tota* (по отношение на ономаσιологичния базис), но и към категориите *Имена за производители на действие* и *Имена за носители на определени черти* (по отношение на ономаσιологичния признак) могат да бъдат отнесени обличията:

- *ортосник* – *ортосница* 'този/тази, който/която *ортòсва*, върши всичко бързо и добре' (*ортос-ник///-ница*) за *Nomina agentis* или 'този/тази, който/която е *ортòсан/ортòсана, òртосен/òртосна*' (*ортосн-ик///-ница*) за *Nomina attributiva*.

- *парясник* 'този, който е *парясал*, изоставил съпругата си, развел се е' (*паряс-ник*) за *Nomina agentis* и 'този, който е *парясан*' (*парясн-ик*) за *Nomina attributiva*, респективно *парясница* 'тази, която е *парясала*, изоставила съпруг, развела се е' (*паряс-ница*) и 'която е *парясана*' (*парясн-ица*) < *парясам//парясвам* 'изоставям съпруг, съпруга, развеждам се', срв. аористната основа *παραιέασ-* на гр. гл. *παραιέω* – *изоставям, напушам*.

- *халòсник* – *халòсница* 'този/тази, който/която „халòсва“, разваля' (*халòс-ник///-ница*) за *Nomina agentis* и 'този/тази, който/която е „халòсан/халòсана“' (*халòсн-ик///-ица*) за *n. attributiva* < *халòсвам* 'блъскам, развалям', срв. аористния конюнктив *χαλώσω* на гр. *χαλῶν*, *χαλῶ* – *развалям, повреждам*.

В зависимост от мотивацията словообразователните им форманти са *-ик///-ица* или *-ник///-ница*.

Във формациите *скопòсник* – *скопòсница*, наред с процесуалното и атрибутивното отношение може да се открие и обстоятелствено-признакова целенасоченост: 'този/тази, който/която *скопòсва*, подрежда, оправя' (*скопòс-ник///-ница*), 'този/тази, който/която е *скопòсен/скопòсна*' (*скопòсн-ик///-ица*), 'този/тази, който/която върши добре работата си, със *скопòс*' (*скопòс-ник///-ница*) < *скопòс* 'сръчност, изрядност, умение, спретнатост', срв. гр. *σκοπός* – *цел, намерение*.

Като тристранно мотивирано може да се разглежда и образуването *армàсник* 'този, който се е *армàсал*, сгодил, годеник' (*армàс-ник*) за *Nomina agentis*, 'този, който е *армàсан, годен*' (*армàсн-ик*) за *Nomina attributiva*, но и 'този, който *прави армàс*, годеж' (*армàс-ник*) за *Nomina actoris*, срв. аористната основа *ἀρμάσ-* на гр. *αρμάζω* – *годя се*. Същото важи и за съответната женсколична формация *армàсница* 'тази, която се е *армàсала*, сгодила; годеница', 'тази, която е *армàсана*, сгодена' или 'тази, която *прави армàс*'.

Названията *магèсник* – *магèсница* също са тристранно мотивирани и освен в категорията *Двоични имена* преливат и в категориите *Имена за вършители на действие* и *за производители на действие*: 'този/тази, който/която *магèсва*, чародейства' (*магèс-ник///-ница*) за *Nomina agentis* и 'този/тази, който/която *прави магии*' (*маг-èсник///-èсница*) за *Nomina actoris*.

Формациите *друмник* – *друмница* се разглеждат и като вършителски имена 'този/тази, който/която *ходи по друмове*', срв. гр. *δρόμος* – *път, друм*.

Названията *византìец* – *византìйка*, *гюпèц* – *гюпèка*, *европèец* – *европèйка*, *християнин* – *християнка* се отнасят и към словообразователната категория *Имена за изразяване на субстанциално отношение*, подкатегория *Имена за изразяване на принадлежност или собственост*.

* * *

Словообразователната категория *Nomina mota* включва значителен брой формации, възникнали на домашна почва като резултат от хибридно словообразуване. Най-характерна наставка при модела 'женска словообразователна формация, получена от мъжки имена с помощта на наставка' (Кочев, Домусчиева, 1997–1998, с. 50), е **-ка**. По образеца *д̀аскал* – *д̀аскалка* се образуват шестнадесет лексико-хибридни корелационни двойки. При смесения модел с най-голям брой е представена корелацията **-ник/-*(н)ица*** и разширените ѝ варианти **-аник/-*(н)ица***.

В зависимост от акцентировката, която може да се постави на двата компонента в ономасиологичната структура – ономасиологичния признак и ономасиологичния базис, за някои от названията е характерна преливност между отделните словообразователни категории.

Характерната за българските говори конкуренция на суфиксите е налице и при хибридните образувания, срв. например *п̀лавец* – *п̀лавник//п̀лавка* – *п̀лавница* (*п̀лавица*); *колиб̀ар(ин)* – *колиб̀аи* // *колиб̀арка* – *колиб̀аика*, *комат̀ан(ин)* – *комат̀ар* // *комат̀ана* (*комат̀анка*) – *комат̀арка* и др.

Хибридните формации заемат особено място в българския лексикален и словообразователен фонд, тъй като са показател за крайната степен на асимилация на гръцките заемки и превръщането им в част от домашния инвентар като база за формиране на нови думи.

БИБЛИОГРАФИЯ:

- БЕР (1971–2017)** Български етимологичен речник. Т. 1–8. София: АИ „Проф. Марин Дринов“. (Bulgarski etimologichen rechnik. T. 1–8. Sofia: AI „Prof. Marin Drinov“.)
- Василева, Л. (2009)** Българско словно богатство. Словообразователни хетероними в българските говори. София: Мултипърифт, 460 с. (*Vasileva, L. Balgarsko slovno bogatstvo. Slovoobrazovatelni heteronimi v balgarskite govori. Sofia: Multiprint, 460 s.*)
- Кочев, Ив. (1972)** Диалектни категории и типове при словообразуването на съществителното име (съпоставително изследване върху материал от три български говора). // *Известия на Института за български език*, кн. 20, с. 107–185. (*Kochev, Iv. Dialect Categories and Types in the Formation of Nouns (a Comparative Study Based on Material Excerpted from Three Bulgarian Dialects). // Izvestia na Instituta za balgarski ezik*, kn. 20, s. 107–185.)
- Кочев, Ив., Л. Домусчиева (1997/98)** Двоичните имена (*Nomina mota*) в славянските езици (с особен оглед към българския език). // *Български език*, № 1, с. 46–54. (*Kochev, Iv., L. Domuschieva. Pair Nouns (Nomina mota) in the Slavonic Languages (with Particular View to the Bulgarian Language). // Balgarski ezik*, № 1, s. 46–54.)
- Кювлиева, В. (1980)** Морфологична адаптация и асимилация на турските заемки – съществителни и прилагателни – в българския език. // *Известия на института за български език*, 24, 78–136. (*Kyuvlieva, V. Morphological Adaptation and Assimilation of the Turkish Borrowings – Nouns and Adjectives – in the Bulgarian Language. // Izvestia na Instituta za balgarski ezik*, kn. 24, s. 78–136.)
- Мирчев, К. (1978)** Историческа граматика на българския език. III. София: Наука и изкуство, 303 с. (*Mirchev, K. Istoricheska gramatika na balgarskia ezik. III. Sofia: Nauka i izkustvo, 303 s.*)
- Перчеклийски, Л. (2008)** Словообразователни категории и типове при съществителните имена в Троянския дамаскин от XVII в. Благоевград, 216 с. (*Perchekliyski, L. Slovoobrazovatelni kategorii i tipove pri sashtestvitelnite imena v Troyanskia damaskin ot XVII v. Blagoevgrad, 216 s.*)
- Радева, В. (1991)** Словообразуването в българския книжовен език. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 226 с. (*Radeva, V. Slovoobrazovaneto v balgarskia knizhoven ezik. Sofia: UI „Sv. Kliment Ohridski“*, 226 s.)

- Тетовска-Троева, М. (1986)** За словообразователната интерпретация на деятелните имена от женски род. // *Български език*, № 4, с. 357–362. (*Tetovska-Troeva, M. About the Word-Formative Interpretation of Agent Feminine Nouns // Balgarski ezik*, № 4, s. 357–362.)
- Филипова-Байрова, М. (1969)** Гръцки заемки в съвременния български език. София: БАН, 186 с. (*Filipova-Bayrova, M. Gratski zaemki v savremennia balgarski ezik. Sofia: BAN, 186 s.*)
- Холиолчев, Хр. (1962)** Диалектни наставки за образуване на деятелни имена от ж. р. // *Известия на института за български език*, 8, с. 309–314. (*Holiolchev, Hr. Dialect Suffixes that Form Agent Feminine Nouns. // Izvestia na Instituta za balgarski ezik*, 8, s. 309–314.)
- Dokulil, M. (1962)** Tvoření slov v češtině. T. I. Praha, 1962.